

Na energetické frontě neklid

Velká novela energetického zákona změní zažitá pravidla hry. Zatím však přináší více otázek než odpovědí. Tlaky na změnu návrhu rostou - a zřejmě budou úspěšné.

Příspěvek na zelené energie bude u domácností odvozen nikoli od výše spotřeby, ale od počtu a velikosti jističů.

Platba velkoodběratelů na zelené energie má být vypočtena dle maximální naměřené spotřeby elektřiny.

Smlouvy uzavřené přes internet či u podomních prodejců bude možné vypovědět do 14 dní od zahájení dodávky energie.

Stát bude podporovat výrobu elektřiny z obnovitelných zdrojů pouze do stanoveného ročního limitu.

Společnosti, jež vydaly listinné akcie na jméno, znovu získají nárok na provozní dotace za vyrobenou elektřinu a teplo.

Novela zavádí možnost odvolat se proti cenovým rozhodnutím Energetického regulačního úřadu (ERÚ).

Vzniknout má pětičlenná Rada ERÚ, což povede k omezení pravomocí předsedy úřadu.

ERÚ bude muset při stanovení regulovaných cen brát ohledy na finanční stabilitu distributorů elektřiny a plynu.

Co patří změně novely energetického zákona

David Tramba

Je šitá na míru velkým energetickým skupinám, zvyšují cenu elektřiny, udělá z lidí černé odběratele a současně znehodnotí investice do obnovitelných zdrojů. Tak vypjaté emoce vyvolává velká novela energetického zákona, kterou připravilo ministerstvo průmyslu a obchodu.

Navržené změny mají vstoupit v účinnost od poloviny příštího roku. I když se konečná podoba novely může ještě změnit v závislosti na výsledku připomínkového řízení a následného schvalování v parlamentu, již teď je jasné, že se zažitá poměry v české energetice změní od základů.

Například příspěvky na dotování obnovitelných zdrojů energie nebudou odvozeny od výše spotřeby, ale od rezervované kapacity připojení k síti.

V současnosti platí všichni odběratelé od majitelů chat po ocelárny jednotnou sazbu. Výše příspěvku na zelené energie a další podporované druhy elektrické energie je odvozena od výše spotřeby a dosahuje 495 korun za jednu spotřebovanou kilowatthodinu.

Nově má být výše plateb odvozena od nejvyšší naměřené spotřeby v případě velkoodběratelů a od příkonu hlavního jističe u domácností a ostatních maloodběratelů.

Plánovaný systém znevýhodní odběratele s nižší spotřebou energie. Tedy typicky málopočetné a spořivé domácnosti. Dnes běžné domácnosti, jež nevyužívají elektřinu k vytápění ani k ohřevu vody, spotřebují dvě až tři megawatthodiny za rok. Na podporované zdroje elektřiny tedy zaplatí 1000 až 1500 korun. Od přespříštího roku má situace vypadat zhruba následovně: běžné

domácnosti s 25ampérovým jističem zaplatí třeba 1200 korun – bez ohledu na množství spotřebované energie. Výsledkem změn tak může být omezení motivace k energetickým úsporám. A naopak zamyšlení, zda je nutné mít samostatný jistič třeba jen na pohon zahradní sekačky.

Zmíněný dopad ve svém vyjádření připouští i předkladatel zákona – ministerstvo průmyslu a obchodu. „Pro řadu zákazníků by měla být novela zákona impulzem ke zvážení, zda jejich přípojovací kapacita je opravdu nezbytná a zda by nemohla být snížena,“ uvedl mluvčí Filip Matys.

Podle ministerstva je tato změna nezbytná. Česko se díky ní vyhne nepříjemné povinnosti umožnit dovoz zelené energie ze zahraničí, do které ho tlačí Evropská komise. Odběratelé, kteří by prokázali nákup této elektřiny, by následně měli nárok na vrácení platby na podporu obnovitelných zdrojů. V energetické branži převládaly obavy, že by se tím otevřela cesta k rozsáhlým podvodům. Tuto spornou novinku nakonec zákon zavede pouze na půl roku a do limitu 200 milionů korun.

Dodávka elektřiny na zkoušku

Asociace nezávislých dodavatelů energií (ANDE), sdružující obchodníky zaměřené hlavně na malé odběratele, upozornila ještě na další úskalí novely energetického zákona. Autoři novely navrhuji, aby byl příspěvek na financování činnosti Energetického regulačního úřadu odvozený od výše spotřeby nahrazen měsíčním paušálem za odběrné místo. Typická domácnost, která dnes platí zhruba čtyři koruny ročně, by nově v cenách elektřiny platila 20,4 koruny za rok. Naopak velké průmyslové podniky mohou ušetřit stovky tisíc korun ročně.

Alternativní dodavatelé energií kritizují také další navrženou změnu. Pokud zákazník uzavře smlouvu o nákupu elektřiny či plynu s jiným dodavatelem mimo jeho kancelář, tedy například prostřednictvím internetu nebo u podomního prodejce, bude moci smlouvu vypovědět až 14 dní po zahájení dodávky energie. Nikoliv tedy od podpisu smlouvy jako v současnosti.

Noví dodavatelé, jako je Centropol Energy, Right Power Energy či Amper Market, v tom vidí důsledek lobbování bývalých monopolů. Ty získají delší čas na přesvědčování odcházejícího zákazníka, aby si změnu dodavatele ještě rozmyslel.

„Navrhovaný paragraf se tváří jako ochrana zákazníků, ale ve skutečnosti by je vystavil nečekanému riziku. V okamžiku vypovězení by zákazník neměl smlouvu ani s novým, ale už ani s původním dodavatelem,“ říká předseda sdružení ANDE Václav Derfl a varuje, že se lidé ocitnou v pozici černých odběratelů. Naopak ČEZ tuto novinku vítá. „Možnost spotřebitelů elektřiny a plynu rozmyslet si změnu dodavatele až 14 dnů po zahájení dodávky považujeme za krok správným směrem, který posílí práva spotřebitele a jejich ochranu před nepoctivými obchodníky,“ říká mluvčí ČEZ Ladislav Kříž.

Uvedená změna zabrání tomu, aby se opakovaly tahanice o smlouvy, jaké se odehrály na přelomu loňského a letošního roku. Šéf firmy Bohemia Energy Jiří Písařík se netají tím, že má v záloze stovky tisíc podepsaných smluv, u nichž čeká na vhodnou příležitost k jejich uplatnění. Lidé tyto smlouvy podepsali u podomních prodejců před mnoha mě-

Pro řadu
zákazníků
by měla
být novela
zákona
impulzem
ke zvážení,
zda jejich
přípojovací
kapacita je
opravdu
nezbytná
a zda by
nemohla
být snížena.

síci či lety a na existenci takového závazku už vesměs zapomněli.

Stejně tak bude možné řešit situace, kdy zákazník – obvykle senior ve věku přes 70 let – podepíše pod nátlakem podomních prodejců smlouvu s několika různými dodavateli. Dnes není jasné, ke kterému z nich má správce energetického trhu OTE zákazníka přiřadit. Odmítnutí dodavatelé následně požadují zaplacení smluvní pokuty v řádu tisíců korun.

Smíšené reakce vyvolává také další ze zásadních změn obsažených v návrhu novely energetického zákona. Ministerstvo průmyslu a obchodu chce stanovit strop maximální možné výroby dotované elektřiny za rok. Ten by postihl hlavně provozovatele vodních, větrných a solárních elektráren, u nichž objem výroby závisí na zvolené lokalitě a na počasí.

Jak zkrátit slunce, vítr a vodu

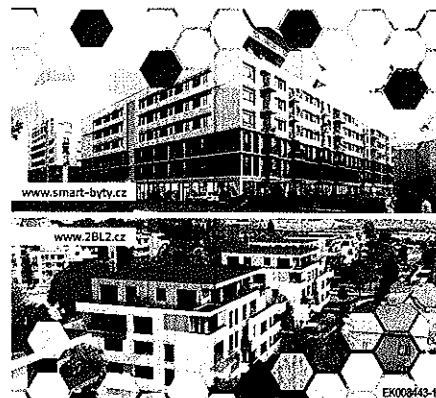
Ministerstvo průmyslu a obchodu si od návrhu slibuje úsporu až čtyř miliard korun ročně, tedy zhruba jedné desítiny částky, kterou lidé a firmy přispívají na vícenásledky spojené s využitím obnovitelných zdrojů. Také zde ministerstvo průmyslu argumentuje tím, >

Inzerce

trigema
chytré bydlení

byty.trigema.cz / pro více informací volejte 800 340 350

- rychlé cestování = centrum na dosah
- zeleně v docházkové vzdálenosti
- kompletní občanská vybavenost bez nutnosti dojíždění
- úsporné bydlení = energ. náročnost budovy sk. B
- ve stand. vybavení bytu VZT s rekuperací
- 2Barevné Letňany 2. etapa k nastěhování již v září

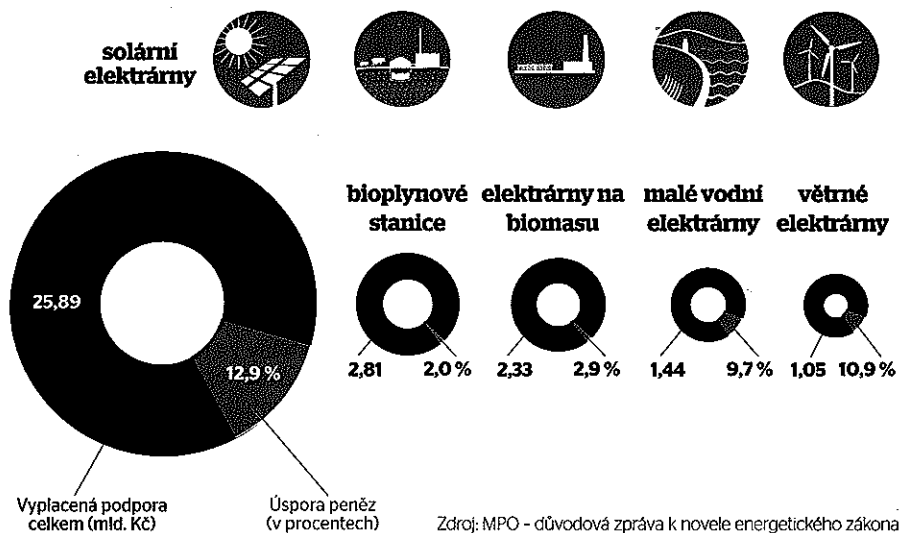

Téma

Novela energetického zákona

Zastropované dotace na zelenou energetiku

Ministerstvo průmyslu a obchodu chce stanovením horního limitu omezit příspěvky až o 11 procent (propočet je založen na datech z roku 2011, který byl pro výrobu elektřiny ze zelených energií příznivý)

že novinka vychází z unijní legislativy. Podle ní by investoři do zelené energetiky neměli – třeba v důsledku příznivého počasí – dostávat „překompensaci“ a vytvářet tak nadměrné zisky.

Investoři do zelené energetiky se snaží přesvědčit ministerstvo průmyslu, aby svůj návrh stáhlo. „Omezení podporované výroby na základě vyhláskových hodnot využitelnosti zcela jednoznačně odmítáme. Dopady takového opatření mohou být pro některé provozovatele likvidační. Jedná se o retroaktivní narušení vlastnického práva,“ uvedl předseda Komory obnovitelných zdrojů Štěpán Chalupa.

Navrženou změnu lze označit za demotivační. Znevýhodní totiž investory, kteří si připlatili za kvalitnější technologii. Typickým příkladem mohou být nastavitelné solární panely, jejichž výstavba i provozování jsou dražší než v případě klasických, napevno připevněných fotovoltaických panelů. Mohou sice vyrobit až o 40 procent elektřiny více, tu však stát v případě schválení novely už neproplatí.

Návrhem bude postižen také ČEZ, který je největším tuzemským provozovatelem vodních a solárních elektráren. Státem vlastněný koncern je ve svých vyjádřeních opatrnější. „Podle našeho názoru by byla zcela dostačující kontrola překompensace za celou dobu životnosti zdroje, která například zprůměruje více a méně vodnaté, větrné a slunečné roky v průběhu životnosti elektrárny,“ poznamenal mluvčí ČEZ Ladislav Kříž.

Podle předsedy sdružení CZ Biom Jana Habarta bude mít uvedená změna nejdrtivější dopad na majitele elektráren spalujících biomasu. Návrh totiž u nich počítá s využitím jen po dobu pěti tisíc hodin za rok, skutečné využití kapacity je však v praxi obvykle vyšší. „Polovině elektráren na biomasu hrozí problémy se splácením úvěrů a ekonomický kolaps,“ varuje Habart.

■
Návrhem bude postižen také ČEZ, který je největším provozovatelem vodních a solárních elektráren.

Mírnější dopad bude mít novela energetického zákona na bioplynové stanice. V minulých letech jich na českém území vyrostlo 485. Tady je limit stanoven na 7500 hodin ročně. Změna zde postihne neefektivnější zdroje, jejichž vlastníci si připlatili za kvalitnější technologii. Podle Habarta jim hrozí výpadek v tržbách okolo jednoho milionu korun ročně.

Pomoc s křížkem po funuse

Novela energetického zákona měla současně investořům do zelené energetiky pomoci. Umožní nadále čerpat provozní dotace za podporované druhy energie akciovým společenstvem, jež vydaly listinné akcie na jméno.

Novela schválená před dvěma lety jim tuto možnost s platností od letošního července brala a nutila je k převodu akcií do zaknihované formy. Neuvážené opatření schválené v rámci boje proti „anonymním solárním baronům“ mělo nepříjemný dopad také na teplárenské společnosti a na provozovatele větrných elektráren, kteří část akcií nabídlí k odkupu obyvatelům z okolních obcí.

Hlavním postiženým původně měly být zemědělské podniky, jež provozují bioplynovou stanici. Zemědělské akciové společnosti mají stovky i tisíce drobných akcionářů a změna formy akcií pro ně představovala nepříjemnou zátěž. Zemědělci se nakonec podařilo letos na jaře získat podporu poslanců, vyjednali si výjimku.

Ostatní investoři však museli listinné akcie nejpozději do konce června převést do zaknihované podoby. Jinak jim teď hrozí, že je stát odstřihne od dotací za zelenou energii a tím je ekonomicky zlikviduje. Transparentnost vlastnictví dostal za úkol kontrolovat státem vlastněný správce energetického trhu OTE.

Vedení OTE je z této nové povinnosti zoufalé. „Zatím netušíme, komu budeme podporu od srpna vyplácet a komu ne. Nevíme, jak postupovat v případech, kdy společnost o zaknihování požádala, ale změna není zapsána v obchodním rejstříku,“ postěžoval si generální ředitel OTE Jiří Šťastný.

Novela energetického zákona sice obnovuje nárok společností s listinnými akciemi na jméno k provozním dotacím za vyrobenou elektřinu, změna

však přichází příliš pozdě. Nová podoba zákona začne platit nejdříve od poloviny příštího roku. Akciovým společnostem postiženým dva roky starým „legislativním paskvilem“ už tedy nijak nepomůže.

Kontroverze vyvolává také návrh na faktické omezení pravomocí Energetického regulačního úřadu (ERÚ) a jeho předsedkyně Aleny Vitáskové, o němž týdeník Ekonom informoval v minulém čísle. Vitásková v minulém týdnu obvinila ministerstvo průmyslu, že návrh připravilo společně s velkými energetickými skupinami – ale bez účasti ERÚ.

Nejkontroverznější záměr však již z materiálu vypadl. Podle dvou dobře informovaných zdrojů týdeníku Ekonom se v pracovní skupině na ministerstvu průmyslu jednalo o návrhu, který by prodražil lidem účty za elektřinu o několik tisíc korun ročně. Odehrál se totiž plíživý pokus zavést v Česku obdobu německého modelu, kde domácnosti platí vyšší příspěvky na obnovitelné zdroje a skrytě tím dotují velké průmyslové podniky.

Nakonec se ukázalo, že tato cesta je politicky neprůchodná. „Ve výpočtech se pracovalo s variantou, že u některých sazeb pro domácnosti by změnou způsobu výpočtu mohlo dojít ke zvýšení příspěvku na podporu obnovitelných zdrojů až do výše trojnásobku dnešní hodnoty,“ uvedl pod podmínkou anonymity jeden z účastníků jednání pracovní skupiny.

14 dní

V této lhůtě po zahájení dodávky budou mít zákazníci právo vypovědět smlouvu o dodávce elektřiny či plynu, pokud byla uzavřena mimo běžné obchodní místo.

Dnes již ministerstvo průmyslu a obchodu slibuje, že výše průměrných nákladů na podporované zdroje energie zůstane na současné úrovni. „Dopady na odběratele podle velikosti jejich spotřeby se stále upřesňují, nicméně by mělo platit, že dopady na domácnosti by měly být v rámci stávajícího a nového systému nákladově neutrální,“ odpověděl mluvčí ministerstva Filip Matys.

Co dalšího z návrhu vypadne, to se ukáže v následujících týdnech a měsících. Do konce července má ministerstvo průmyslu zapracovat do návrhu nové podoby energetického zákona změny požadované účastníky připomínkového řízení. Během srpna se má novela objevit na programu jednání vlády, poté ji budou schvalovat obě komory českého parlamentu.

Dnes známá podoba zákona se tedy může výrazně proměnit. O vítězích a poražených tak bude možné hovořit nejdříve na konci letošního roku. ✕

inzerce

LIDSKÝ PŘÍSTUP SE ZDÁ BÝT MALIČKOST, ALE ZNAMENÁ VELKÝ ROZDÍL

Nyní nabízíme plnohodnotné ICT služby. Stejně jako konkurence. Rozdíl je v tom, že my nepracujeme tak, abychom zjednodušili život sobě. My ho zjednodušíme vám. Budeme vám k dispozici, kdykoli budete potřebovat, a vstřícné jednání je pro nás samozřejmost. Přejděte k nám a přesvědčte se! Více o lepším ICT najdete na t-mobile.cz/ICT

T-Mobile

T-Systems

EK003442